

KÄSKKIRI

28.09.16 nr 16-0287

EstFund riigiabi kava kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 49 lõike 1 punkti 1 ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1–78), artikli 11 punkti a alusel ning kooskõlas 2016. a 1. märtsil Eesti Vabariigi Valitsuse, Euroopa Investeerimisfondi ja SA KredEx vahel sõlmitud „Eesti varajase faasi fondifondi lepinguga“ kinnitan nimetatud lepingu elluviimiseks riigiabi kava (lisatud).

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa Oviir
ettevõtlusminister

EstFund – riigiabi kava

1. Üldsätted

- 1.1. EstFund riigiabi kava on koostatud 2016. a 1. märtsil Eesti Vabariigi Valitsuse, Euroopa Investeerimisfondi (edaspidi **EIF**) ja SA KredEx poolt allkirjastatud Eesti varajase faasi fondifondi lepingu elluviimiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469) (edaspidi **määrus nr 1303/2013**) artikli 2 lõike 27 mõistes.
- 1.2. Vastavalt fondifondi lepingule usaldatakse fondifondi rakendamise ülesanne EIFile, kes vastutab finantsvahendajate valimise eest. Finantsvahendajad on kohustatud leidma sõltumatud erainvestorid ning investeerima abikõlblike ettevõtjate omakapitali ja kvaasiomakapitali vastavalt fondifondi investeerimisstrateegiale.
- 1.3. Käesoleva riigiabi kava kohaselt ei ole EIF riigiabi saaja.

2. Mõisted

Käesolevas riigiabi kavas kasutatakse järgmisi komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1–78) (edaspidi **määrus nr 651/2014**) järgmisi mõisteid:

„**kvaasiomakapitali investering**” tähendab omakapitali ja võla vahele jäävat rahastamisliiki, mis on suurema riskiga kui kõrgema nõudeõiguse järguga võlad ja väiksema riskiga kui lihtaktsiakapital ning millelt saadav tulu tuleneb valdaja jaoks peamiselt aluseks oleva sihtettevõtja kasumist või kahjumist ning mis on kohustuste täitmata jätmise korral tagatiseta. Kvaasiomakapitali investeeringuid võib struktureerida võlana, need on tagatiseta ja allutatud (sh vahefinantseerimislaenud) ning mõnel juhul omakapitaliks vahetatavad, või eelisaktsiakapitalina;

„**väljumine**” tähendab olukorda, kus finantsvahendaja või investor likvideerib oma osaluse; see hõlmab müüki teisele ettevõtjale, mahakandmisi, aktsiate/laenude tagasimaksmist, müüki teisele finantsvahendajale või investorile, müüki finantseerimisasutusele ja müüki väärtpaberite avaliku pakkumise teel, sealhulgas esmast avalikku pakkumist (IPO);

„**riskifinantseerimisinvestering**” tähendab omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringuid või nende kombinatsioone kõlblikele ettevõtetele uute investeeringute tegemiseks;

„**sõltumatu erainvestor**” tähendab mis tahes erainvestorit, kes ei ole selle abikõlbliku ettevõtja aktsionär või osanik, millesse ta investeerib, sealhulgas äriinglid ja finantsasutused, olenemata nende omandisuhetest, sel määral, mil nad kannavad oma investeeringuga kaasneva kogu riski.

Uue äriühingu asutamise korral loetakse, et kõik erainvestorid, sealhulgas asutajad, on sellest ettevõttest sõltumatud;

„**omakapitaliinvesteering**” tähendab ettevõtjale sellise kapitali pakkumist, mis investeeritakse otse või kaudselt vastava suurusega osaluse eest selles ettevõtjas;

„**esimene kaubanduslik müük**” on äriühingu esimene müük kaupade või teenuste turul, välja arvatud piiratud müük turu testimiseks;

„**börsil noteerimata väikese ja keskmise suurusega ettevõtja**” on väikese ja keskmise suurusega ettevõtja, mis ei ole börsi ametlikus nimekirjas noteeritud, välja arvatud alternatiivsed kauplemisplatvormid;

„**jätkuinvesteering**” tähendab täiendavat riskifinantseerimisinvesteeringut äriühingusse, mis on juba osalenud ühes või enamas eelnevas riskifinantseerimise investeeringus;

„**asenduskapital**” tähendab äriühingu olemasolevate aktsiate ostmist varasemalt investorilt või aktsionärit.

3. Riigiabi

3.1. Riskifinantseerimisabi antakse vastavalt määruse nr 651/2014 artiklile 21.

3.2. Finantsvahendajate tasandil võib riskifinantseerimisabi sõltumatutele erainvestoritele olla omakapitali või kvaasiomakapitali või nende kombinatsiooni vormis riskifinantseerimisinvesteeringute tegemiseks otse või kaudselt abikõlblikesse ettevõtjatesse.

3.3. Abikõlblike ettevõtjate tasandil võib riskifinantseerimisabi olla omakapitali või kvaasiomakapitali või nende kombinatsiooni vormis.

3.4. Riskifinantseerimismeetme puhul ei tohi finantsvahendajate vahel esineda diskrimineerimist tulenevalt nende asutamiskohast või registreerimisest mis tahes liikmesriigis. Finantsvahendajaid võidakse kohustada täitma eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriume, mis on objektiivselt põhjendatavad investeeringute olemusega.

3.5. Riskifinantseerimisemeede peab vastama järgmistele kriteeriumidele:

3.5.1 seda viiakse ellu ühe või mitme finantsvahendaja kaudu;

3.5.2 nii finantsvahendajad, investorid kui ka fondivalitsejad valitakse kooskõlas kohaldatavate liidu ja liikmesriigi õigusaktidega avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva konkursi kaudu, mille eesmärk on luua asjakohane riski-tulu jagamise kord. Asümmeetrilist kahjumi jagamist ei kavandata. Selle asemel kaalutakse asümmeetrilist kasumi jagamist.

3.6. Riskifinantseerimismeetmetega tuleb tagada kasumile orienteeritud rahastamisotsused. See tingimus loetakse täidetuks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

3.6.1. finantsvahendajad asutatakse kohaldatavate õigusaktide kohaselt;

3.6.2. EIF korraldab hoolsuskohustuse täitmise menetluse, et tagada riskifinantseerimismeetme rakendamiseks ärilises mõttes usaldusväärne investeeringustrateegia, sealhulgas asjakohane riskide hajutamine, et investeeringusportfell oleks majanduslikult elujõuline ning portfelli suuruse ja territoriaalse hõlmavuse seisukohast tõhus;

3.6.3 abikõlbliku ettevõtja riskifinantseerimise aluseks on elujõuline äriplaan, mis sisaldab üksikasjalikke andmeid toote, müügi ja kasumlikkuse arengu kohta ning milles on eelnevalt kindlaks tehtud finantselujõulisus;

3.6.4. iga omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringu jaoks on olemas selge ja realistlik väljumisstrateegia.

3.7 Finantsvahendajaid juhitakse äriliste põhimõtete alusel. See nõue loetakse täidetuks, kui finantsvahendaja ja fondivalitseja, sõltuvalt riskifinantseerimismeetme liigist, vastavad

järgmistele tingimustele:

3.7.1. nad on seaduse või lepinguga kohustatud tegutsema professionaalselt juhilt eeldatava hoolsusega ja heas usus ning vältides huvide konflikti; kohaldatakse parimaid tavasid ja regulatiivset järelevalvet;

3.7.2. nende töötasu peab vastama turutavadele. Kõnealune nõue loetakse täidetuks, kui fondivalitseja või finantsvahendaja valitakse avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva konkursiga, mille aluseks on kogemuste, pädevuse ning tegevusvõime ja finantsuutlikkusega seotud objektiivsed kriteeriumid;

3.7.3. nende töötasu peab olema seotud tulemuslikkusega või peavad nad jagama investeerimisriski, investeerides oma vahendeid tagamaks, et nende huvid on pidevalt kooskõlas avaliku sektori investori huvidega;

3.7.4. nad kehtestavad investeerimisstrateegia, kriteeriumid ja investeringute kavandatava ajakava;

3.7.5 investoritel on õigus olla esindatud investeerimisfondi juhtorganites, nagu nõukogu või nõuandekomitee.

3.8 Abikõlblikud ettevõtjad on ettevõtjad, kes algse riskifinantseerimisinvesteeringu ajal on börsil noteerimata väikese ja keskmise suurusega ettevõtjad ja vastavad vähemalt ühele järgmistest kriteeriumidest:

3.8.1. nad ei ole tegutsenud ühelgi turul;

3.8.2. nad on tegutsenud mis tahes turul vähem kui 7 aastat alates nende esimesest kaubanduslikust müügist;

3.8.3. nad vajavad algset riskifinantseerimisinvesteeringut, mis uue toote või geograafilise turu jaoks koostatud äriplaani kohaselt moodustab rohkem kui 50% nende aastasest keskmisest käibest eelneva viie aasta jooksul.

3.9. Riskifinantseerimisabi võib hõlmata ka jätkuinvesteeringuid abikõlblikesse ettevõtjatesse, sealhulgas pärast 7-aastast ajavahemikku, millele on osutatud punktis 3.8.2, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

3.9.1. punktis 3.12 osutatud riskifinantseerimise kogusummat ei ületata;

3.9.2 jätkuinvesteeringute võimalus oli ette nähtud algses äriplaanis;

3.9.3. jätkuinvesteeringu saav ettevõtja ei ole seotud teise ettevõtjaga määruse nr 651/2014 I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses, välja arvatud finantsvahendaja või meetme raames riskifinantseerimist pakkuv sõltumatu erainvestor, kui uus üksus ei vasta väikese ja keskmise suurusega ettevõtja määratlusele. Omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringute puhul abikõlblikesse ettevõtjatesse võib riskifinantseerimismeetmega asenduskapitali toetada üksnes juhul, kui viimane kombineeritakse uue kapitaliga, mis moodustab vähemalt 50% igast investeeringust abikõlblikesse ettevõtjatesse.

3.11. Omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringute puhul, millele on osutatud punktis 3.2, ei tohi rohkem kui 30% finantsvahendaja kapitali sisse maksete ja sissenõudmata märgitud kapitali koondsummast kasutada likviidsuse juhtimise eesmärgil.

3.12. Punktis 3.3 osutatud riskifinantseerimise kogusumma ei tohi ületada 15 miljonit eurot abikõlbliku ettevõtja kohta mis tahes riskifinantseerimismeetme raames.

3.13. Riskifinantseerimismeede, mille alusel pakutakse abikõlblikele ettevõtjatele omakapitali ja kvaasiomakapitali, peaks võimendama sõltumatute erainvestorite poolset lisarahastamist finantsvahendajate või abikõlblike ettevõtjate tasandil, et saavutada eraosaluse määr kokku, mis ulatub vähemalt järgmiste miinimumkünnisteni:

3.13.1. 10% abikõlblikule ettevõtjale antud riskifinantseeringust enne esimest kaubanduslikku müüki mis tahes turul;

3.13.2. 40% riskifinantseeringust, mis antakse punktis 3.8.2 osutatud abikõlblikule ettevõtjale;

3.13.3. 60% riskifinantseeringust, mis antakse punktis 3.8.2 osutatud abikõlblikule ettevõtjale, ja jätkuinvesteeringute puhul abikõlblikule ettevõttele pärast 7-aastast perioodi, millele on osutatud punktis 3.8.2. Kui riskifinantseerimismeedet rakendatakse finantsvahendaja kaudu, see on suunatud punktis 3.13 osutatud eri arengustaadiumis olevatele ettevõtjatele ja sellega ei ole ette nähtud erakapitali osalust abikõlblike ettevõtjate tasandil, saavutab finantsvahendaja eraosaluse määra, mis vastab vähemalt alusportfelli tehtud üksikute investeeringute mahul põhinevale kaalutud keskmisele ning mis tuleneb osaluskünniste kohaldamisest punktis 3.13 osutatud investeeringute suhtes.

4. Riigiabi piirangud

4.1. Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise sektorile ei anta abi järgmistel juhtudel:

4.1.1. kui abisumma määratakse kindlaks esmatootjatelt ostetud või kõnealuste ettevõtjate poolt turule viidud toodete hinna või koguse alusel või

4.1.2. kui abi antakse tingimusel, et osa abist või kogu abi antakse edasi esmatootjatele.

4.2. Abi ei anta ettevõtjale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks ja see on täitmata.

4.3. Abi ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele määruse nr 651/2014 artikli 2 lõike 18 tähenduses.

5. Kumuleerimine

5.1. Määruse nr 651/2014 artikli 4 lõike 1 punktis g teavitamiskünniste ja nimetatud määruse artikli 21 lõikes 9 sätestatud abi ülemmäära järgimise kindlakstegemisel võetakse arvesse ettevõtjale eraldatava riskifinantseeringu kogusumma.

5.2. Riskifinantseerimisabi võib kumuleerida mis tahes muu riigiabiga, mille puhul saab abikõlblikke kulusid kindlaks määrata. Riskifinantseerimisabi võib kumuleerida mis tahes muu riigiabiga, millel abikõlblikud kulud puuduvad, kuni vastava kõrgeima kogurahastamise künniseni, mis on määratud iga juhtumi konkreetsetest oludest lähtuvalt määruses nr 651/2014 või mõnes muus grupierandit käsitlevas komisjoni määruses või otsuses.

6. Järelevalve ja aruandlus

6.1. Käesoleva abikava alusel antav riigiabi kantakse konkurentsiseaduse § 49² lõikes 1 nimetatud riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse (edaspidi *register*), mis on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2012. a määrusega nr 41.

6.2. Punktis 6.1 toodud kohustuse täitmiseks on finantsvahendajad kohustatud andma EIFile käesoleva käskkirja lisas 2 sätestatud teavet ja EIF on kohustatud esitama ülaltoodud teabe SA-le KredEx, kes liikmesriiki esindab. Teave esitatakse nimetatud lisas toodud tähtaegade jooksul.

EstFund – riigiabi kava

EIFi poolt SA-le KredEx esitatava teabe tähtajad ja andmed nende registrisse sisestamiseks

I Abi andmisega seotud andmed

1. Abisaaja nimi;
2. abisaaja registrikood;
3. asukoht või elukoht (linn, vald);
4. abisaaja liik (VKE või suurettevõtte);
5. toetatud majandussektor (NACE rühma tasandil);
6. abisaaja õiguslik vorm;
7. antud abi summa või abi arvatud toetusekvivalent (euro täpsusega);
8. valitud finantsvahendaja nimi.

II Maksetega seotud andmed või abi toetusekvivalenti arvutus

1. Abisaaja nimi;
2. abisaaja registrikood;
3. makse summa või abi arvatud toetusekvivalent (euro täpsusega).

III SA-le KredEx andmete esitamise tähtajad

1. Antud riigiabi andmed esitatakse SA-le KredEx koos fondifondi lepingus toodud arenguaruandega, v.a abisummad, mis ületavad 500 000 eurot (v.a väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul, kes ei ole ühelgi turul kaubanduslikku müüki läbi viinud), 160 päeva jooksul alates abi andmisest.
2. Riigiabi väljamaksete andmed esitatakse SA-le KredEx kord kvartalis, kuid mitte hiljem kui 65 päeva pärast aruandlusperioodi viimast päeva.